

Training 'taal en vaktaal' voor bedrijfsopleiders

1 januari 2000

Auteur: Annet Berntsen

Volume: 31

Nummer: 4

Pagina's: 252-260

Documenten

- [moer_jrg31_040.pdf](#)

bv e door de opzet van het traject en de s terk e annet berntsen motivatie van de c
urs i s ten nu het proje c t ten einde loopt wordt e r binnen het baroni e co llege
hard gewerkt om trajecten volg e ns het model van geinte gre er training taal en
vaktaal de scholing e e n vast e plaa t s te geve n in het opl eidingsaanbod ni et
alleen voor v olwa sse n voor bedrijfsopleide r s all ochtonen maar ook voor ris i c
o jonge ren er wordt gewe rkt aan ve rrijkte a ss istent opl eidingen opleidingst
eam s v an docenten e duca tie e n b e ro e p s onde rwij s ontwikk el e n traj
ecten die bes t aan u i t ori entatie assess hoe verbete ren we de vak en praktijk kin
stru ctie ment onder s te unend e vakk e n vakth e o ri e e n voo r and ers talige
werkn em ers deze vraag zette de vooral veel praktijk h e t model ge inte gr e erde
technisch e b e drijsopleide rs van ee n g root pro du ctie sc holin g v e rdi e nt v
erde r e u i twerkin g aldu s b e driff a an om te gaan schav e n aan h un lesop bo
u w d e inmidde l s op ges t art e we rkgr oep en d e hun taa lgeb ruik en de uitl
eg va n v ak t a al i n h un uit g ang s punt en blijv e n ni e t t e la n g w achten ei-
gen c urs usse n dit gebe urde naar aanle iding van m et het s tarten van de b e ro
ep s opl e iding e en lesob serva ti es prak tijkb ezo eken e n ee n training st erke
pra ktijkcompon ent e n vakke n uit d e taal en va ktaal door de docente i v tz ned-
erla n ds e du ca tie nt2 e n s o cial e vaa rdi g he de n al s op de we rkvl oe r ann e
t be rntsen werkzaam bij ond ers t e uni n g e n motor voor dat ge n e w a t h et rr
tn er is zo een b eg in gemaakt m e t c ursi s ten motiveert e e n vak leren e n aan
he t taalbeleid in h e t bedrij f s am enhang in a ctivite ite n werk gaa n di e h e t m
ogelijk m oe ten mak e n dat alle werk nem e rs ook d egen e n di e te k o rtsch i-
eten in ta a lvaar literatuu r dig heid in h et ne derla nds m ax imaal va n de aange-
bo d en bedrijfscurs u sse n kunn e n profite ren v e rh a llen s h sno e k en vakon-
derwijs aan a nderstaligen itta publicatie amst erdam a ge wijzi g de druk 1997 be-
drijfsopleiders in een groot techni sch produc ti eb edrijf loopt al enige tijd een c
urs us n ed erl a nds op d e we rkvl oe r d e ta a ltrain e r kw am in de b edrij fs sc
hool de te chni sc he opl e id e rs rege lmatig t e gen d e ze b e drij fsopl e iders h
e bbe n ee n te c hnisc h e achtergrond en ee n ruime erva rin g in h e t pr a kti-

jkge ri chte l esgeve n zi e h et k a de r b e drijfsc urs usse n op d e volge nde bl a d zijd e vanda a g de da g s taa n d e b e drijfs ople ide rs m eer e n meer vo or mee r t a lige groepen we rk n em ers zi e h et r ec ht er k a d e r op d e v o l g e n d e bladzijd e hun v ra ag wa s ho e ze d e instru c ti e aan and e r s talige w e rkne mers konden ve rb e t e r e n d aarop i s e en training taal e n vakt aal vo or de opl e id e r s ge o rgani seerd p a rall el aa n d e tr aining he eft d e ta a ldo ce nt pr a ktijk in stru cti es gevolgd e n lesobs erv ati es g e da a n tijdens d e c urs usse n v an d e b e drijfsopleid e rs 25 2 moer 2 000 bv e bedrijfscursussen anderstalige werknemers in een internatio in de industrie zijn opleidingen en trainingen aan naal productiebedrijf de orde van de dag hoogwaardige technische in het beschreven productiebedrijf werkt al jaren bedrijven moeten vooruit blijven denken om de lang een nu gestaag groeiend aantal anders concurrentie de baas te blijven niet alleen op talige werknemers de vraag naar personeel is technisch gebied overigens zorg voor de kwaliteit momenteel groot nieuwe werknemers komen altijd de logistieke organisatie milieu en goede functie via een uitzendcontract het bedrijf binnen de ner i ngsgesprekken zijn minstens zo belangrijk op allochtone werknemers onder hen hebben meestal al deze terreinen worden in werktijd trainingen en ko rtere of langere tijd lessen nederlands gevolgd cursussen voor productie werknemers georgani via educatieve instellingen in de regio een aantal seerd de meeste bedrijfscursussen voor de nieu heeft als kind gewoon het middelbaar beroeps we productie werknemers zijn ko rt en compact onderwijs doorlopen of is via het centrum vakoplei het gaat om een aantal introductiedagen en ver ding doorgestroomd de anderstalige werknemers volg cursussen een of twee bijeenkomsten per in het bedrijf zijn overigens niet alleen allochto onderwerp theorie prakti jkinstructie en kennisma nen ook mensen uit eg landen als zweden enge ken met het bedrijf wisselen elkaar af de cursussen land noorwegen werken in dit bedrijf de interna worden gegeven aan steeds wisselend samen tionalisering van de industrie betekent ook dat er in gestelde kleine groepen werknemers die werkzaam piektijden werknemers uit bijvoorbeeld een vesti zijn op verschillende afdelingen de technische ging van de fabriek in denemarken tijdelijk in opleidingen duren langer en zijn intensiever nederland aan het werk gaan het taalniveau van de anderstalige werknemers wisselt zeer sterk van een goede near native spreker inclusief accent ervaringen met allochtone tot een laag of zelfs beginners nt2 niveau er zijn werknemer s ook grote verschillen per deelvaard igheid per per soon bijvoorbeeld de luistervaardigheid is goed de samenw e rking tu sse n de t a a ldoce nt op de het spreken prima maar lezen en schrijven is werkvlo e r en de vakopleid er s be gon met ee n nauwelijks geoefend daarnaast zijn er werknemers op en uitwisseling wat zijn de e rva ri ngen e n die weinig zeggen of die alleen met moeite te de vrag en va n bedrijfs opl e ide rs met all oc hto verstaan zijn maar die over prima studie en schrijf ne werkn e me rs die hun cur sussen trainin gen vaardigheden blijken te beschikken blijkbaar is e n instructi es vol ge n een goede taalvaardigheid een ruim gehanteerd op d e ee rst e plaats zijn er vee l vrag e n ov e r de begrip bij de selectie en niet doorslaggevend voor wijze van instru c tie en de dida ctisc h e aanpak het verwerven en behouden van werk in dit bedrijf d e indruk is d a t veel van de klass ikale uitleg bij bedrijfsopleiders hebben dus te mak-

en met een de v a ktheorie ove r de hoofde n heen ga a t in grote variatie in taal-vaardigheidsniveaus en met het begin van d e le s is de aa ndacht no g vast te een breed scala van cursisten werkzaam in diverse houde n maar op ee n gegeve n mom ent zi e n functies van hoog tot laag de opleiders zijn rede de b edrijfsoplei- ders enkele dee lnemers afha lijk gewend om te gaan met werknemers die een ken z e e rva ren dat anderstalige de elnem ers andere taal spreken zelf ontvangen ze regelmatig ei genlijk meer tijd nodig hebben om hun bezoekers uit het buitenland bovendien is veel kenni s onder woord e n te bre nge n vragen van informatie over het vak in het engels gesteld d e opleider aan een and e rstalige curs is t word e n ni et of s lec ht beantwoord alsje a anvoelt dat ie mand he t antwoord toch nie t wee t s t el j e je hoe groot de verschille n zijn tu s sen allo c hto vraag li ever niet aan die p ers oon om hem of ne werknemers ook binnen een pers oon haar ni et in verlege nheid te brengen de kunnen vaardigheids nive aus uiteenlop e n zo noodza- ak om extra tijd t e bes tede n aan and er kan een p e rs oon monde ling heel goed over s tali g en wordt door de oplei ders go e d aange komen maar sch ri ftelijk helemaal niet de voeld maar de rust ervoor ontbreekt omdat vra ag is wat een goede aanpak is om het grote er ve el kennis wordt ove rgedragen in weinig vers chil t e ov e rbruggen tussen een red elijke tijd tot goede luistervaardigh eid enerz- ijds en een ten tweede valt he t de bedrijfsopleiders op zeer matige lees en schrijf- vaardighe id ander 2000 4 moer 253 bv e zijds schrijven en lezen is ni e t voor all e zich nog eens extra gelden een bedrijfscursus opleiders een groot probleem de tendens is wordt al gauw als een test ervaren waarbij iets d at de opleiders a l h e el t e vreden zijn als de bewezen moet worden tegenover collega s i nho ud maar goed begrep en is in di t verband de mannen laten zich liever niet kennen op valt hun op dat het zelfvertrouw e n van wat ze niet weten dus zeggen ze niet zoveel al- lochtone werkn e me rs stijgt a ls ze hun t e ch terug ni sche vaardigheden zichtb aar kunnen maken te c hnische kennis en inzi c ht compenseert samengevat bedri- jfsopl e id ers hebben veel een mind er g oede t a alv aardigh e id opl e iders be- hoeft aan kenni s e n adv ie ze n ho e ze hun zi e n ook all o c hto ne werkn em e rs die met aa npak e n dida c ti ek kunnen verb et e r e n om w eini g kennis va n het nederl a nds binne nko ook voor a nders tali ge n goed e en toegankelijk men en een s n e lle t aalve rwe rving doorm aken ke informati e te v erzorge n d e z e vrag e n in korte tijd omdat z e de we rkne me rs m et kwa men v ooral a an d e ord e in d e training tus se npozen terugzien in hun c ursu s valt die ta al e n vak- taal e n in de nage spr ekk e n m e t snell e ta alverwervin g hun ex tra op elk e b edrijfs opl e id er p ers oonlijk na ee n l es t e nslotte zijn e r vr agen ov e r d e ver- houdin g obse rvati e tussen ned e rlands e en buit e nl a nd s e we rk een tweed e bel an grijk punt betr e ft de be nemers in de cur s u s gro epen de opl e iders drijf- sc ultuur waarin het l a n g niet altijd ge zijn open e n po s iti e f ov e r d e alloc hton e wo on of z e lfs not done is om e xtra of werknemers ze vinden het c onta ct me t andere aanda cht t e bes t e d en a an allochton e men se n uit a nd er e l a nd en e n c ulture n l euk en w e rkn em ers gelijke monikke n g elijke kap ve rrasse nd r ege lmatig kom e n ze z eer gemo p e n i s de houdin g va n vee l n e derla ndse tivee rde en leergierige allochtone we rkne c o ll ega s go ed nederlands sprek en en v er mer s tegen di e a lle kan sen om v e rder t e s t aan is in hun o ge

n de zaak en de komen aan grijpen en aan de zemen s h e t v era n t w o o r d e l i j k h e i d v a n d e a n d e r s t a l i g e w e r k p r e t t i g l e s g e v e n a l t r e d e n z e d a a r m e e s o m s n e m e r z e l f b e l a n g r i j k i s o m t e c o n s t a t e r e n o o k e r g o p d e v o o r g r o n d w a t w e e r n i e t g o e d d a t d e b e d r i j f s o p l e i d e r s d a t u i t g a n g s p u n t n i e t v a l t b i j d e n e d e r l a n d s e c o l l e g a s l a n g e r d e l e n z e w i l l e n h e t g r a a g a n d e r s d e c u l t u u r o p d e w e r k v l o e r i s z o d a n i g d a t a a n p a k k e n z e k e r n u d e g r o e p l a a g t a a l v a a r e x t r a a a n d a c h t v o o r d e a l l o c h t o n e w e r k d i g e a n d e r s t a l i g e n e n i e t z o t a a l v a a r d i g e n e m e r s a l s g r o e p g e v o e l i g l i g t d e o p l e i d e r s n e d e r l a n d e r s o n d e r d e w e r k n e m e r s n i e t w i l l e n a l l o c h t o n e w e r k n e m e r s n i e t a n d e r s m i n d e r w o r d t m a a r t o e n e e m t o p b e l e i d s t e g e m o e t t r e d e n d a n d e a u t o c h t o n e w e r k n i v e a u m a a k t d e f i l o s o f i e v a n i e d e r e e n i s n e m e r s b e d r i j f s o p l e i d e r s z i j n e r d u s b e d u c h t g e l i j k p l a a t s v o o r e e n m o d e r n o p l e i d i n g s v o o r o m a l l o c h t o n e d e e l n e m e r s a a n h u n b e l e i d i n h e t k a d e r v a n h u m a n r e s o u r c e m a n a g e c u r s u s s e n a p a r t a a n d a c h t t e g e v e n a l s i k m e n t b e d r i j f e n w e r k n e m e r n e m e n i e d e r e e n t e v e e l e x t r a u i t l e g d a n w o r d t h e t s a a i v o o r d e d e e l v a n d e v e r a n t w o o r d e l i j k h e i d v o o r g o e d m e n s e n d i e h e t w e l m e t e e n s n a p p e n e n k r i j g f u n c t i o n e r e n o p z i c h z o w o r d e n w e r k n e i k e r g e r n i s i n d e g r o e p z e w i l l e n e r o o k n i e t m e r s i n s t a a t g e s t e l d t r a i n i n g e n e n c u r s u s s e n b i j v o o r b a a t v a n u i t g a a n d a t e e n a l l o c h t o n e t e v o l g e n d i e n o o d z a k e l i j k z i j n v o o r h e t w e r k w e r k n e m e r m i n d e r g o e d n e d e r l a n d s p r e e k t o f d i e p e r s p e c t i e f g e v e n v o o r d e t o e k o m s t v r a g e n o f i e m a n d h e t b e g r e p e n h e e f t s t a a t z o h e t b e d r i j f i n v e s t e e r t o p d i t m o m e n t d o o r b e t u t t e l e n d i k h o o p a l t i j d d a t z e z e l f i e t s c u r s u s s e n n e d e r l a n d s o p d e w e r k v l o e r a a n t e v r a g e n d a n k a n i k e r g e m a k k e l i j k e r o p b i e d e n d e a n d e r s t a l i g e w e r k n e m e r n e e m t o p i n g a a n e e n w e r k n e m e r m e t e e n a n d e r e e i g e n i n i t i a t i e f a a n z o n c u r s u s d e e l e n s t o p t k l e u r i n d e g r o e p i s n i e t p e r d e f i n i t i e m i n d e r d a a r o o k e i g e n t i j d e n e n e r g i e i n t a a l v a a r d i g n a a r h e t o o r d e e l v a n d e o p l e i d e r s e e n g r o t e r e v e r a n d e r i n g k a n p a s v o r m k r i j p l a a t s e n s o m m i g e a l l o c h t o n e w e r k n e m e r s z i c h g e n i n e e n b r e e d g e d r a g e n t a a l e n i n t e r c u l e r g g e m a k k e l i j k b u i t e n d e c u r s u s g r o e p z e t u r e e l b e l e i d d a t v r a a g t o m m a n a g e m e n t b l i j v e n w a t a c h t e r a f s t a a n o m g e e n a a n d a c h t b e s l i s s i n g e n d i e l a n g e r e t i j d v e r g e n z o a l s t e t r e k k e n i n d e v a k c u r s u s s e n v o o r d e e r v a e e n b e d r i j f s o p l e i d e r i n d e e v a l u a t i e v a n d e r e n w e r k n e m e r s d o e t o o k d e m a n n e n c u l t u u r t r a i n i n g z e i m e e r a a n d a c h t v o o r h e t n e d e r 2 5 4 m o e r 2 0 0 0 b v e l a n d s e n d e t a a l i n o n z e v a k o p l e i d i n g e n i s t r a n s p o r t e r k o m t e e n b e e t j e m o e i z a m e g r o e p s g e m i s s c h i e n w e l n o o d z a a k m a a r d a t k a n a l l e e n w i j z e i n v e n t a r i s a t i e v a n a c t i v i t e i t e n e n b e g r i p p e n a l s h e t b e d r i j f d a a r o o k a c h t e r s t a a t d a t o p g a n g d e z e w o r d e n u i t s l u i t e n d m o n d e l i n g t o e k u n n e n w i j n i e t a l l e e n g e l i c h t m e t i n t e r e s s a n t e i n f o r m a t i e v a n d e o p l e i d e r i n h e t t w e e d e d e e l v a n d e c u r s u s w o r d t h e t p r i n c i p e l e s o b s e r v a t i e s v a n o p t i m a l e b e v o o r r a d i n g h e l d e r g e i l l u s t r e e r d e e n k r a t j e b i e r k o m t o p t a f e l e n d e o p l e i d e r z o r g t o b s e r v a t i e s v a n d e l e s s e n v a n v a k d o c e n t e n i s d a t a l z i j n g a s t e n g o e d v o o r z i e n b l i j v e n d o o r e e n p r i m a m a n i e r o m t e e r v a r e n w a t h e t i s a l v a s t e e n o v e r i g e n s l e e g t w e e d e f l e s j e k l a a r t e o m a l s n i e u w e w e r k n e m e r n i e u w e k e n n i s z e t t e n v o o r d a t h e t e e r s t e o o k l e g e f l e s j e o p i s o v e r g e d r a g e n t e k r i j g e n i n d e z e s i t u a t i e w a a r s c h i j n l i j k i s d i t e e n g o e d e g e w o o n t e o p v e r g e b e u r d e d a t n i e t i n e e n t w e e d e t a a l m a a r j a a r s f e e s t j e s i n d e r e g i o m a a r d i t t e r z i j d e o v e r i t o c h i s

het zeer leerzaam om de vragen en de dingen voor mensen uit een andere cultuur zou het houding van de ander statelijke deelnemers in de bl ijven schenken van thee of limonade meer tot de ga te n te houden ob servati es vormen ook verbeelding spreken de cursus sluit af met een een go ed e ba s i s voor pers oonlijke gesprekken rondleiding door de magazijnen van de fabriek met de opl e iders over hun didactiek en daar verschijnt de herkenning op de gezichten van vakkennisser volgt een n a gesprek met de al le deelnemers en komen er vragen en verhalen bedrijfsopleider over zes aandachtspunten van vanwege het lawaai en de drukte ter plaatse kan er nt2 didactiek alleen gekeken en gewezen worden er is geen de opbouw van de le s duidelijk verband tussen de gang van zaken op de de uitleg van nieuwe woorden werkvloer en de eerdere uitleg in de bedrijfsschool het spreekt empo en de in s truc ti es v a n de v a koplei de r d e sc hriftelijke informatie in de le s voorbeeld 2 montagetechniek de visuele en praktische informatie bij de de cursus montagetechniek start met tien ja nee uitleg vragen op papier ze gaan over de montage en de communicatie in de groep met name de vragen naar de natuurkundige principes achter manier waarop ze de deelnemers bij hun uitleg trekkracht wrijving en draagvermogen iedere deel betrekken en feedback geven op vragen uitnemer buigt zich over de vragen die voor de de gro e p meesten zichtbaar insp a nning kosten om te beant in het volgende komt in eer s te in s tanti e woorden dat is ook de bedoeling de werknemers vooral het eerste punt aan bod late r ook de geven de vakopleider graag de indruk dat ze van dit a nde r e za k e n onderwerp alles afweten het is immers hun dagelijkse werk doel van de vakopleider met deze van algemeen naar specifiek vragen is dat ze z i ch goed realiseren hoeveel meer kwaliteit er geboden wordt met meer kennis van de m e es t e b e drijfsopl e id e rs brengen een zaken over het aanhaalmoment newton kilo s en opbouw in hun les aan va n het algemene naar precies die bout bij dat gewicht om dat uit te leggen het s pecifieke van de theorie naar de prak wordt er helder maar diep ingegaan op een aantal tijk z e b eginne n me t de de e lneme rs t e natuurkundige formules deze principes worden met vra gen naar hun kennis van het onderwe rp zeer praktische middelen en plaatjes van gereed ma a r focuss e n daarbij op de theo rie het schap geïllustreerd ook dit deel van de cursus algem ene kader dat z e willen ove rbrengen eindigt in het het praktijkinstructielokaal waar de niet op de praktijk ervaringen of de vragen theo ri e d i rect wordt toegel i cht in de praktijk daar van de de e ln e m e r s z e l f verschijnt de aha Erlebnis op de gezichten van de enkele voorbeelden cursisten en ook op dat van mij voo r beeld 1 logistiek wat betekent logistiek deze vraag vormt de voorbeeld 3 het computersysteem aftrap van een scholing voor nieuwe werknemers een introductie op het bedrijfscomputersysteem over de organisatie van de bevoorrading en het start met de vraag aan de deelnemers welke vragen 2000 4 moer 255 bve vakdidactiek versus nt2 didactiek theorie p illustratie p praktijk 3 tekst theorie woordenschat praktijkervaringen woordenscha t plaatjes woordenschat beelden in het hoofd afb eel ding i twee visies op v akdidactiek zij hebben over het systeem de groep anderstalige tuigentechniek kent het product laat zich kennen werknemers blijkt er nog niet veel mee te werken via het lange typenummer wat opvalt bij de uitleg de bediening is in han-

den van leidinggevend en op van de verschillende onderdelen van dit nummer is de afdeling doel voor de toekomst is dat iedereen dat alleen de cijfers en afkortingen opgeschreven werknemer het systeem op zijn eigen niveau gaat worden de woorden bij wijze van spreken de titels bedi enen boven de afkortingen die voor het grote verband de opleider heeft een goede lijst van twintig kern kunnen zorgen worden wel uitgelegd maar niet woorden met uitleg gemaakt die zeer relevant zijn opgeschreven als toehoorder ervaar je een verzaan voor het gebruik van het toetsenbord die lijst is den in details waar ging het ook weer over en wat nuttig en wordt eerst even doorgenomen met moet ik wel en niet onthouden de kleurrijke schrif verwijzing naar alle knoppen daarna volgt zijn telijke informatie wordt na de cursus uitgedeeld om introductie over het computersysteem volgens het alles nog eens na te lezen in nog meer detail didactisch stramien van algemeen naar specifiek hoe ziet het totale systeem eruit wat zijn de nagesprekken onderdelen vervolgens met welk onderdeel heb ben jullie te maken en hoe werkt dat om tenslotte praatje plaatje daadje zo vaten van de uit te komen bij de meest gestelde vragen van de opleiders zijn didactische aanpak samen in het deelnemers over het gebruik gesproken a de les observatie met de taaltrainer van algemeen naar specifiek zo hebben de meest en het gel eerd en het geeft houvast voorbeeld 4 productkennis eerst het praatje de theorie het kader als de cursus productkennis voor nieuwe werknemers echt e va kme nsen praaten ze graag over hun is een goede afwisseling van uitleg veel foto's en ke nni s in de breedte daarna pas geven ze het uitvoerig bekijken van het product zelf de cursisten een plaatje tweedimensionale teke vrachtwagen ningen de getekende machine en foto of de de cursusstof leent zich voor een praktische presentatie stru ctie op basis waarvan de nieuwe tatie de vragen aan de deelnemers geven iedereen vakwoorden nog eens same ngevat worden de gelegenheid om hun eigen voorkennis en vakken pas aan het einde of halverwege de uitleg niste laten zien maar de sfeer is voorzichtig dit zijn gaan z e iets doen de praktijk in om de namelijk de eerste werkdagen in een nieuw bedrijf theorie nog eens te te licht en voor de opleider is het een klus om de voorkennis z e sorte n erg veel nieuwe woorden v a k van de deelnemers goed in te schatten zijn uitleg taal en specifieke ke nni s uitvoerd e de el vooronderstelt dat men auto kan rijden en de deelnemers en z e zijn zich daar nauwelijks van langrijkste onderdelen en werking van de motorvoerbewust het spreektempo v a n de meesten ligt 256 moer 2000 bve erg hoog echt nieuwe vaktermen worden terug kunt v allen deze context en de voor goed uitgelegd er wordt altijd gezocht naar kennis van de deelnemer is noodzakelijk om praktische voorbeelden maar dan nog is de enerzijds nieuwe kennis te kunnen verwer woordenstroom enorm zoveel mogelijk ver ven en op basis van dat eigen refentiekader tell en in korte tijd de cultuur in het bedrijf nieuwe woordenschat te verwerven maak speelt ook hier een rol er wordt veel ver wat je wilt overdragen zo concreet en prak wacht van de opleider als theoreticus op de tisch mogelijk daarn aast sta in elke fase bedrijfsschool heb je wat waar te maken je expliciet stil bij nieuwe woorden en begrip moe t laten zien dat je weet waar je het over pen en let wat betreft h e t eigen taalgebruik hebt daarom mag het van de opleider s ook op de uitleg van de vaktermen hoe gem a k

best ingewikkeld zijn kelijk worden niet andere onbekende woorden gebruikt om een vakte rm goed uit te de korte cursu s duur vormt e en v a lkuil voor leg g en verwijs da a rom naar ie ts praktis c h d e uitgebreide vakkennis ik heb zoveel te ten slotte bied de the o ri e het kader p a s aan vertell en in zo weinig tijd dus dan do e ik het na een introductie met prakti s che voorbeel maar wat s n eller opval- lend is verde r dat bij d e n na mondelinge uitleg en zorg voor d e kort e r e alge me ne c ur s uss en h e t doel van aa n sluiting van di e theorie op d e praktis che de c ursu s ook voor de opleider ni et zo ervarin g e n kenni s van d e de eln e mers ver duidelijk is op de vraag wat wil j e dat hall en snoeken 1 996 een voorb e eld w e rknemers na de ze curs u s onthoud e n o f verwijs bij de uitl e g van elk on- derdeel van meen e men hee ft ni e t i ed ere e n m e t ee n e en he t typ e numme r naar de foto s van d e vi e r a ntwoord wat zijn de vrage n van de de e lne typ e n fi e tse n di e zi c htbaar van e lkaar ve r me rs dat blijkt wel al s zij iets vr a gen tij- den s s chillen dit in pla a ts van uitleg v a n ver s chil mijn uitleg de p auzes geve n de gele genheid len in ab s tracto tu ss en vi e r typen vrac ht om een anders t alige w e rkn e mer even apart te wa g en s die zichtbaar helemaal niet van n e m e n en te vr a gen of hij of zij h e t kan elkaar v e rsc hill e n volgen training taal en vaktaal van specifiek naar algeme e n de verge lijking v an nt2 didactische uit in d e training t a al en vaktaal is de volgorde ga n gspunt e n met d e eige n vakdidac- tiek vorm van d e aanpak praatje pla a tje daadje in de de de rode draad in d e drie trainingsbijeen woorden van een van de bedrijfsopleid e rs komsten met de bedrijf- sople iders ze beke te r dis cu s si e g e ste ld het b es pr ek en van de ken d e op- bouw van hun e i gen curs ussen opb o uw v a n ee n c ur s u s of les biedt e en door de ogen va n e e n and e rs talige d e elnem e r handvat om d e didactiek van vakopleidinge n h o e ervarenen zijzelf een vakin s tructie in een en tweede taaldi- dactiek me t elkaar te verge andere taal lijken deze uitwi sseling vormd e de opzet en h e t doel v an de trainin g taal e n vaktaal de e e r s te bije nkomst is een co nfronta ti e de voor de bedrijfs opleid ers eers te opdracht bestaat uit het lezen zonder een nt2 visie op taalge ri cht vakonderwij s inleidin g van een handleiding in het duits zie afbeelding i houdt in vakkennis over het gaat over een onbekend apparaat all een drage n aan e en andersta li g e start met iets het l e zen van die handleiding geeft voldoen doen begin bij praktische rvaringen iet s doen de aanl eid- ing om ee n aantal problemen van waardoor kenni s die al aanwezig is ge toond het leren van een vak in e en tweede taal zelf kan word en of nieuwe kennis over het te ervar e n de opleiders hebben na lezing onderwerp geboden wordt zonder dat er e e n slechts e en vaag idee wat voor soort apparaat al te zwaar b e ro e p gedaan wordt op nieuwe het b e trof sommige woorden zijn te be grijp woorden en abstracte kennis deze s tap biedt pen omdat ze op nederlands e woorden lij de ba- sis voor de tweede zorg voor een plaatje ken di e geven enig aanknopingspunt het in het hoofd van de teerder waar je bij het neemt erg veel tijd om de relatief korte tekst lezen en uitlegg en van tekst en theo rie op te lezen de betekenis van veel wo- orden i s 2000 4 moe r 257 bv e volkomen onbek e nd en onzekerhe id over de taal- woorden die voor a nde rs t a ligen het eigen kennis van de duitse taal belemmert lastigste zullen zijn zie verhalen de vries zichtbaar het praten over de tekst pas na het 1996 uitdelen van een tekening va n het apparaat ieder krijgt ve rv olgens de

opdracht een met daarop de namen van de onderdelen vakterm of een algemeen beroeps taalwoord wordt de handeling een stuk begrijpelijker helder uit te leggen er moeten meerder woorden die bij het p laatje afgebeeld staan pogingen gedaan worden voordat de uitleg worden hardop uitgesproken om de betekenis helder en begrijpelijk is als technisch opgebouwd te laten doordringen ten slotte leidt de mens en zijn bedrijfsopleiders erg belangrijk komt het het apparaat op tafel de onderde met de inhoud dat blijkt ook uit de uitleg len gaan van hand tot hand even kijken en opnieuw worden veel nieuwe vaktermen invoelen wat het nu is waar het voor dient en de uitleg gebruikt en eenvoudige uitleggen samen de diverse onderdelen in het Duits blijkt ook om een andere reden de naslagzaken benoemen nu pas wordt alles duidelijk ervaren zelf een praktische omschrijving of vervolgens wordt er om feedback gevraagd een verwijzing naar een voorbeeld als te op de didactische aanpak van teksten simpel dat zou kunnen doen aan theoretie naar een plaatje en dan pas het de compleet van het begrip of de handapparaat hoe had nieuwe kennis over een lijn maar dat anders te begrijpen is zo beter nieuw apparaat beter overge dragen kunnen en sneller begrijpt wat er bedoeld wordt worden de relatie ligt voor de hand eerst overtuigt wel het apparaat laten zien natuurlijk eerst mondeling uitleggen illustreren en een paar bevoor de derde bijeenkomst hebben de langrijke woorden uitgegaan de hand van bedrijfsopleiders zelf lijsten gemaakt van zo de praktijk dan pas de teksten lezen twintig sleutelwoorden bij een door hen vaak uitgevoerde cursussen die lijsten zijn nog een in de tweede training bij een komst gaat het met elkaar bekijken en vervolgens de beoogde omschrijvingen woorden schatuitbreiding als bedrijfsopleiders blijken vooral de echte techniekpunt van de vakstructuur in het totaal schied vaktermen te selecteren stuurkolompit van alle nieuwe woorden die een andere salige manarm drop arm de instructietaal en de in een bedrijfssituatie tegenkomt is een driewerwoord en die in vaststelling bij deling te maken Nederlandse woorden die de vaktermen horen de algemene beroepsbekende veronders teld mogen worden omdat taal staan niet of nauwelijks op hun lijsten ze heel vaak voorkomen de echte vak en bij het oefenen met de omschrijving van de bedrijfs termen deze zijn ook nieuw voor twintig kernwoorden blijft de valkuil dat er Nederlandse werkwoorden en een derde categorie moeilijke nieuwe woorden opduiken gorie algemeen beroeps taalwoorden het het proces van met elkaar die uitleg besprekend tussen de laatste twee vaktaalkennis leerzaam en past in het kader dat de een algemene beroepstaal wordt verkend aan praktijk de beste basis vormt voor de theorie de hand van een opdracht een video toont ook bij de uitleg van vaktaal werkt een en een praktijk instructie de bedrijfsopleiders praktisch voorbeeld het besletten op de uitleg van de instructeur en de afsluiting is een voorbeeld in structuur woorden op het scherm met elk woord een twee de taaldidactiek ervoor gaat een didac zou een anderstalige problemen kunnen hebben 2 verantwoorde uitleg in het Engels ben de vaktermen worden zonde rprobleem over markering en merk management eerst met de vakstructuur

opgepikt bij dit verdelen de opleiders een verzameling mee voorbeeld gaat het om woorden als tapping gebrachte producten in merken niet merk afbreken en evenzinken en haaks aan de maat producten er volgt een lijstje van kernwoorden in de uitleg als uitzetten slingerend en met uitleg alles in het Engels de te rughalen en ergeren srecht boven gaan staan waren essentie uit de tekst wordt overgebracht aan de opleiders niet opgevallen als moelijk het de hand van tekeningen en schema's op het zijn die woorden die om de vaktermen heen bord de volgende oefening is om samen hun betekenissen krijgen de algemene beroepsvoorbeelden van merkproducten te noemen 258 moer 2000 bv dan pas lezen ze de Engelse tekst ze worden plekke talloze mogelijkheden bedacht om er erg stil van de vragen worden moeizaam deze praktijkinstructie in de toekomst aan te beantwoord maar de boodschap is duidelijk vullen met taal instructie ze komen verder niet zozeer dankzij de te late nplaatse n van bordjes met namen tekst maar veeleer dankzij de praktische van gereedschap materialen en onderdelen introductie waardoor nieuwe informatie en op en aan de instructieborden als aparte nieuwe woorden een referentiekader hebben woordenschat oefening gekregen het plaatsen van meer white boards om te tekenen kenwoorden te noteren uit de tevreden evaluaties van de training het verduidelijken van formulieren door te bleek dat de bedrijfsopleiders verder aan de markeren wat is van belang voor de werkslag zijn gegaan ze zijn zich op de eers te mer welk deel van het formulier is voor plaats beterbewust ge worden dat het leren hem of haar bedoeld wat moet hij zijn van een vak in een andere taal een proces invullen en wat zijn dan de keuze mogelijk inhoudt dat voor andere talige werknemers heden anders verloopt als voor goede geschoolde en het maken van een lijstje met standaard taalvaardig en nederlandsstalige werknemers in woorden voor het noteren van storingen en hun eigen cursussen en instructies veranderde effecte onderdelen gebroken afgebroken denkel en op kleine schaal de volgorde van geschied niet volledige etcetera instructie van praktijk naar theorie ofwel het ontwikkelen van een vak en bedrijf eers te voorbeelden dan de uitleg en met staalboekje voor nieuwe werknemers successen aangeven zeggen ook voor de idealiter wordt het maken van deze taal en taalzwakke autochtone werknemers de lijst van akins tructiehelpmiddelen de taak van de met sleutelwoorden voor het computer bedrijfsopleider van de toekomst iemand die gebruik heeft zijn weg gevonden en bij de alle kwaliteiten in zich verenigt te chnische compute rinstructie intervisie met collega's vakkennis en goede communicator en meekijken in de eigen cursussen was spanning oede nt2 didacticus en iemand die oognend en leerzaam en zou meer kunnen ooren tijd heeft voor de behoeften van gebeurende praktijkopleiders zijn uitgenodigd en laag taalvaardigen digd in de lessen nederlands op de werkpraktisch gezien blijven er veel redenen om vloer stap voor stap gebeurt er wat een voorlopig verder te werken aan een wederke proces als dit heeft ook in de drijvenveel tijd rig proces van taal en vakle ren in de bedrijfsnodig en kleine successen school nt2 docent en bedrijfsopleider hebben elkaar nodig en vullen elkaar uitstekend taalleren en vakleren in een aan de bedrijfsopleider heeft zijn vakkennis beteleren overdragen en kan waar mo-

gelijk de taaltrainer krijgt een rondleiding over van de vakleerkracht ook een taalleersituatie te het inwerkstation het inwerkstation is een maken samenwerking met vakopleiders in samenwerking in gerichte werkplaats onderdeel van goed voor de bedrijfservaring van de bedrijfschool het doel is om nieuwe taalopleider en de daaruit voortkomende taal werknemers waaronder veel allochtonen activiteiten in het bedrijf taaltraining in de te laten kennismaken met de belangrijkste werksituatie is tenslotte bedoeld om van montagetechnieken en kwaliteitscontrole s tijedere werknemer een betere vakman cq dens de productie er liggen werk instructies vakvrouw te maken met foto's en korte teksten gedocumenteerd verder is er weinig taal en tekst te zien noten en literatuur diezelfde rondgang wordt nog eens gemaakt met een groep anderstalige deelnemers bij de rit is het instituut voor taalonderzoek en uitleg van de vakinstructrice valt op dat ze taalonderwijs anderstaligen van de universiteit zoeken bij de paar woorden die versiteit van amsterdam het itta ontwikkelingen boven de werkbanken hangen kelt en geeft bedrijfscursussen nederlands samen met de praktijkinstructeur zijn er ter op de werkvloer vakgerichte les 2000 4 moer 259 bv e materialen trainingen voor docenten en anne mieke janssen adviezen aan onderwijs en arbeidsorganisaties itta herengracht 54 1017 cc amsterdam tel ozo 525 38 44 itta humuva.nl uiteraard werden de opleiders ook uitgenodigd lessen de cursus nederlands op de werkvloer bij te wonen in het bedrijf omdat ontdek je plekje deze niet parallel liepen aan de training taal en vaktaal zal de uitwisseling over de bedrijfswerkstages en gerichte taallessen in de tweede helft van 2000 plaatsvinden taalondersteuning verhallen snoeken vakonderwijs aan andere stalen c t n 1996 verhaall en sl de vries do centenh and leiding en leerdere woord en boek en kantoor anne mieke janssen van die ten toog naar het praktijk metaaltechniek horeca electrotechniek van het land om daar met drie begeleiders te niek bouw ins tallatie technieken verzor spreken van het leere werkplaats en project haring m e ppeel uitgeverij educatieve 1996 de nb erg de sleu te lwoord en voor het succes van e v dit project dat in 1997 werd genomineerd voor de les trofee zijn korte lijnen tussen en flexibeliteit bij alle partijen die zich om een volwassen anders talige werkzoekende hebben verzameld over het werk van pioniers dat inmiddels landelijke navolging heeft gekregen in 1997 was het leerwerkplaatsproject harden beregen van de genomineerd en voor de les trofee het prijzens waardig e van dit werk sta geproject voor volwassen anders taligen zijn de korte lijnen tussen arbeidsvoorziening bureau samenwerking en de activiteiten in de in de bedrijven stage opdrachten vormen en en basis voor communicatie op en over de werksituatie kort om een waardevol taal leerproces met gunstige toekomstperspectieven redenen genoeg om in het kader van de ze moer over integratie van taalonderwijs en vakonderwijs een ste gaan praten met onze collega's in het oosten van het land riet wolffebutte l projectcoördinator en sta ge begeleidster dreenthe collega jokeveen rrt2 do cent dunamis en mien kroezen projectcoördinator volwassen en educatie dunamis waren zo vrij en delijk zich een ochtend vrij te maken om enthousias te over hun project te vertellen dit artikel doet verslag van hun ervaringen uit het gesprek met de zemen en

komen een groot aantal belangrijke punten naar voren waar wijzen in dit 260
meer 2000